Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia
Przewodniczący

24.1.2024

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III (2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach wspomnianej procedury zwrócono się do Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 29 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia omówiła tę kwestię na posiedzeniu 24 stycznia 2024 r.[1] Na tym samym posiedzeniu komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

Robert Biedroń

[1] W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Lívia Járóka, Andżelika Anna Możdżanowska, Maria Veronica Rossi

WSKAZÓWKI

A. mając na uwadze, że równość płci i eliminacja nierówności należą do podstawowych wartości, na których opiera się Unia Europejska, oraz że Unia zobowiązała się promować równość płci i uwzględnianie aspektu płci we wszystkich swoich działaniach zgodnie z art. 8 TFUE;

B. mając na uwadze, że Parlament Europejski wielokrotnie zwracał się do Komisji, aby promowała i wdrażała uwzględnianie aspektu płci, sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz sporządzanie ocen wpływu w aspekcie płci we wszystkich obszarach polityki Unii;

C. mając na uwadze, że na równość płci w Unii szczególnie wpłynęły liczne kryzysy, z którymi boryka się Unia i które w nieproporcjonalnym stopniu dotykają kobiety, takie jak wojna i stosowanie przemocy seksualnej jako narzędzia wojny, częstsze występowanie przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej, ograniczenia praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, regres w zakresie praw kobiet, a także utrzymująca się luka płacowa między kobietami a mężczyznami;

D. mając na uwadze, że budżety nigdy nie są neutralne pod względem płci, w związku z czym należy je uchwalać, kierując się wyraźnie celem osiągnięcia równości płci, niedyskryminacji oraz docierania do wszystkich osób i reagowania na ich szczególne potrzeby, w tym kobiet i dziewcząt w całej ich różnorodności, a także promowania wzmocnienia pozycji ekonomicznej kobiet przez konkretne zobowiązanie do uwzględniania aspektu płci;

E. mając na uwadze, że państwa członkowskie i UE muszą zająć się problemem dyskryminacji i skutecznie ją wyeliminować, a także mając na uwadze, że rosnący odsetek budżetu UE, w tym fundusze strukturalne UE i inwestycje w wysokiej jakości i dostępne usługi opieki publicznej, należy zaprojektować w taki sposób, aby stworzyć nowe, równe szanse na rynku pracy UE, w tym dla MŚP, którymi kierują kobiety, przy jednoczesnym dążeniu do stworzenia modelu społecznego opartego na równości pod względem świadczenia opieki i podejmowania pracy zarobkowej;

1. podkreśla, że perspektywę płci należy uwzględniać i oceniać w cyklu budżetowym i we wszystkich programach na wszystkich etapach, i ubolewa, że pomimo wielokrotnych apeli Parlamentu Europejskiego cel ten nadal nie został osiągnięty; wzywa do systematycznego i obowiązkowego gromadzenia, przekazywania i oceny porównywalnych danych segregowanych według kryterium płci, aby umożliwić obowiązkowe oceny wpływu w aspekcie płci we wszystkich obszarach polityki Unii, w szczególności w celu uzyskania pełnego zestawienia wyników w ramach metodyki równości płci;

2. podkreśla, że perspektywę równouprawnienia płci i cele związane z płcią należy uwzględniać we wszystkich obszarach polityki i programach UE; ponawia zatem swój apel o wdrażanie sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci na wszystkich etapach procedury budżetowej, a także o określenie odpowiednich linii budżetowych, aby umożliwić skuteczne monitorowanie wkładu budżetu UE w równość płci oraz uwzględniający aspekt płci przegląd wszystkich programów i wydatków;

3. podkreśla potrzebę dalszego rozwijania przez Komisję Europejską metodyki monitorowania aspektu płci, która powinna nie tylko określać działania mające wpływ w aspekcie płci w niektórych programach UE, ale także monitorować ogólną wielkość środków finansowych przeznaczonych na równość płci w budżecie UE;

4. ponownie podkreśla, że należy wzmocnić Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) za pomocą niezbędnego personelu i budżetu, aby umożliwić mu wykonywanie powierzonych obowiązków i radzenie sobie z gwałtownym wzrostem liczby wniosków o pomoc techniczną w zakresie uwzględniania aspektu płci; przypomina, że EIGE odgrywa kluczową rolę w wymianie cennej wiedzy na temat sytuacji w zakresie równości płci i praw kobiet w UE oraz wiedzy fachowej na temat polityki, uwzględniania aspektu płci i analizy z uwzględnieniem aspektu płci; dostrzega wartość rocznego sprawozdania EIGE, które umożliwia państwom członkowskim analizę podstawowych aspektów niekorzystnie wpływających na równość płci; zauważa, że zapotrzebowanie na usługi EIGE stale rośnie, i podkreśla, że niedofinansowanie i niedobór personelu EIGE są niespójne z celami i wartościami Unii; ponadto podkreśla, że skorygowanie niepokojących tendencji zgłoszonych przez EIGE pomogłoby zwiększyć konkurencyjność, efektywność i odporność całej gospodarki europejskiej; zaznacza, że należy wykorzystać istniejące narzędzia opracowane przez EIGE, takie jak zestaw narzędzi do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, na wszystkich etapach oceny, wdrażania i monitorowania w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

5. ubolewa nad brakiem specjalnych linii budżetowych przeznaczonych na działania na rzecz równości płci i podkreśla, że należy zwiększyć środki finansowe na zapobieganie przemocy ze względu na płeć i jej zwalczanie w ramach komponentu DAPHNE, a także na równość płci i uwzględnianie aspektu płci w programie CERV; wzywa w szczególności do zwiększenia finansowania dla kobiet uciekających przed wojną w Ukrainie, które są narażone na znaczne ryzyko przemocy; przypomina, jak ważne są konkretne linie budżetowe związane z płcią wraz z jasnymi danymi na temat przydzielonych środków finansowych; przypomina, że powinno to dotyczyć wszystkich programów, które obejmują cele związane z równością płci, takich jak EFS+, i apeluje, aby zwrócić szczególną uwagę na cyberprzemoc wobec kobiet w tym i innych powiązanych programach horyzontalnych;

6. podkreśla niepokojące i nasilające się negatywne reakcje związane z równością płci, praworządnością i prawami kobiet, a także znaczenie unijnych instrumentów dla zwiększania świadomości o tym zjawisku i jego zwalczania; ubolewa, że Komisja nie uwzględniła w swoim wniosku budżetowym konkretnego programu dotyczącego równości płci; ponownie wyraża zaniepokojenie, że istnieje związek między atakami na praworządność, demokrację i prawa człowieka a regresem w obszarze równości płci i praw kobiet;

7. apeluje do Komisji, aby zwiększyła przydział środków budżetowych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach istniejących programów, zwłaszcza tych zajmujących się prawami i zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym, w tym gwarantowaniem i ułatwianiem dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, oraz tych zajmujących się zwalczaniem przemocy ze względu na płeć i świadczeniem usług wsparcia ofiarom; ponawia apel do Komisji o wzmocnienie praworządności i

dopilnowanie, by fundusze UE nie były udostępniane żadnemu podmiotowi zaangażowanemu w łamanie praw człowieka, zwłaszcza mniejszości, oraz w naruszenia praworządności, które mają wpływ na wolności i prawa podstawowe kobiet, w tym prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne;

8. podkreśla, że w filarach transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zasadniczo nie uwzględniono równości płci, tracąc tym samym szansę na skuteczne włączenie jej do celów klimatycznych i środowiskowych;

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Przewodniczący oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.